

Course outline

หลักสูตร พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (Analytical and Systematical Thinking Skill Development)

(หลักสูตร 1 วัน)

อาจารย์ วีรพันธ์ เกษสังข์

หลักการ/แนวความคิด

- ❖ การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ จะทำให้ ระบุอาการของปัญหาหรือสิ่งที่กำลังสนใจ จากนั้นจึงวิเคราะห์หาสาเหตุที่มาของเรื่องนั้นๆ แล้วจึงมากำหนดเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือดำเนินการต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำๆหลายๆครั้ง ด้วยการวิเคราะห์หาสาเหตุหรือต้นตอที่แท้จริงของปัญหานั้นๆ
- ❖ การวิเคราะห์สิ่งต่างๆ เราไม่สามารถใช้เพียงทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์เพียงอย่างเดียวได้ เนื่องจากจะเป็นการมุ่งเน้นไปที่ตัวสาเหตุใดเพียงสาเหตุหนึ่ง แต่ต้องมีทักษะการมองรูปแบบและโครงสร้างของปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เป็นเชิงระบบด้วย เพื่อมองความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องของสิ่งที่เราอาจจะละเลยไป ซึ่งอาจจะทำให้ปัญหานั้นถูกแก้ไขแต่ก็จะไปกระทบต่อภาคส่วนอื่นที่อาจไม่ได้คำนึงถึง ดังนั้นทักษะการคิดเชิงระบบก็เป็นอีกหนึ่งทักษะการคิดหนึ่งของนักคิดและนักแก้ปัญหา
- ❖ พนักงานในระดับปฏิบัติการมักจะมองว่าการแก้ปัญหาหรือการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเพิ่ม โอกาส มักจะเป็นหน้าที่ของระดับหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาเท่านั้น เพราะคิดว่าตัวเองมีหน้าที่เพียงทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งค่านิยมหรือความคิดเช่นนี้จะทำให้พนักงานเหล่านั้นไม่เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านความคิดในการวิเคราะห์สาเหตุและคิดหาวิธีการในการการแก้ปัญหา ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดสำคัญในการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งยังมีโอกาสเผชิญปัญหาในขนาดที่ใหญ่มากขึ้นด้วยเช่นกัน
- ❖ การพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบเพื่อการแก้ปัญหาหรือจัดการกับเหตุการณ์ต่างๆ จะทำให้สามารถมองเห็นภาพรวมของเรื่องราวทั้งหมดตั้งแต่ ระบุอาการของปัญหา และจึงวิเคราะห์หาสาเหตุที่มา จากนั้นจึงมา กำหนดเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการเพื่อใช้ในการดำเนินการเพื่อผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งบางครั้งวิธีการที่ใช้ อาจมีได้หลายวิธีการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างเดียวกัน แต่อาจใช้ทรัพยากรในจำนวนที่แตกต่างกัน เช่น ระยะเวลาที่ใช้ หรืองบประมาณรายจ่ายที่ต้องจ่ายลงไป ทักษะการตัดสินใจจึงเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการคิดเชิงระบบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

- ☉ เพื่อให้ผู้เรียน ได้แนวทาง,หลักการและความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่
- ☉ พัฒนาทักษะต่างๆที่สำคัญที่ใช้ในการคิด การวิเคราะห์ และการตัดสินใจ เพื่อจัดการกับปัญหา รวมทั้งสามารถถ่ายทอดทักษะดังกล่าวให้กับทีมงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
- ☉ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นและเข้าใจสภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่กำลังเผชิญอยู่ในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน และปรับมุมมองใหม่ต่ออุปสรรคดังกล่าวเพื่อให้พร้อมรับมือได้ดียิ่งขึ้น

เนื้อหาของหลักสูตร (Course Outline)

➤ PART 1 : เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างมีระบบ

- สํารวจแนวความคิดเกี่ยวกับคำว่าปัญหาและการคิดเพื่อจัดการปัญหา
- วัฏจักรของปัญหาทั่วไป
- นิยามและความเชื่อมโยงของ อาการ ปัญหา สาเหตุ
- ความเข้าใจเกี่ยวกับการมองภาพองค์รวม(มหัพภาค)และองค์ประกอบย่อย(จุลภาค)ของระบบทั่วไป
- นิยามของการคิดเชิงวิเคราะห์กับการคิดเชิงระบบ
- ประโยชน์ของการคิดเชิงระบบในการแก้ไขปัญหา
- **Workshop** : บอกลีงอาการของปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่กำลังเผชิญ

➤ PART 2 : การพัฒนาแนวความคิดเชิงระบบ

- หลักการในการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างมีระบบ
- หลุมพรางทางความคิดเชิงลบเกี่ยวกับการคิดเชิงระบบ
- เทคนิคการเอาชนะหลุมพรางทางความคิด
- ทักษะการคิดเพื่อวิเคราะห์อาการและสาเหตุของปัญหา (Root Cause Analysis)
- การพัฒนาการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างแนวทางในการแก้ปัญหา
- **Workshop**: การประยุกต์ใช้กลยุทธ์กับระบบงาน

➤ PART 3 : เทคนิคและเครื่องมือในการพัฒนาความคิดเชิงระบบ

- คุณสมบัติของนักคิดเชิงระบบ
- เครื่องมือของนักคิดเชิงระบบและเชิงวิเคราะห์
- เทคนิคการคิดเชิงระบบด้วย PDCA Model
- เทคนิคการกำหนดกลยุทธ์และวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา
- เทคนิคการตัดสินใจเพื่อให้ได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
- การสร้างดัชนีชี้วัดเพื่อตรวจสอบผลลัพธ์จากกลยุทธ์ที่เลือกใช้

- **Workshop:** สร้างกระบวนการคิดเชิงระบบด้วยตัวเอง

➤ PART 4 : CASE STUDY

- การนำทักษะและเครื่องมือ ไปใช้กับสถานการณ์ตัวอย่างหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
- ประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากพนักงานหรือทีมงานที่มีประสิทธิภาพในการคิดเชิงระบบ
- บทเรียนจากการคิดเชิงระบบเพื่อแก้ปัญหา(จากประสบการณ์วิทยากร)
- การบ้านและการนำไปประยุกต์ใช้

ตามหลักสูตร

- การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) โดยผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องเรียนรู้ด้วยตัวเอง และนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้ทันที ด้วยแนวทางของตัวเอง
- การฝึกอบรมมีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และ คิดถึงสถานการณ์ การทำงานของตัวเอง
  - การบรรยาย : เน้นเนื้อหาที่ใกล้ตัว เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้
  - Work Shop : กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน
  - การนำเสนอ : เกิดการฝึกฝนการแสดงออกและทำงานเป็นทีม
  - Role Playing : ทำให้เห็นสถานการณ์จริง โดยการแสดงแบบสมมติ
  - การตอบคำถาม : จูงใจให้ผู้ฝึกอบรมได้คิด และแสดงความคิดเห็น
  - การบ้านเพื่อการนำไปฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง
- วิทยากรทำหน้าที่เพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ทำให้การพัฒนาเป็นไปตามธรรมชาติของผู้เรียนรู้นั้นๆ โดยการเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองด้วยตัวเอง

ผู้ที่เหมาะสมกับหลักสูตรนี้

- * ระดับผู้จัดการ
- * หัวหน้างานทุกระดับ
- * Line Leader
- * พนักงานทั่วไป